

P R O T O K Ó Ł

ze Wspólnego Posiedzenia Rad Gospodarki Wodnej Regionów Wodnych: Małej Wisły i Górnej Odry oraz Prezydiów Stałej Komisji ds. Udziału Społeczeństwa 12 stycznia 2012 r.

*W dniu 12 stycznia 2012r. w Starostwie Powiatowym w Gliwicach
odbyło się Wspólne Posiedzenie Rad Gospodarki Wodnej Regionów Wodnych:
Małej Wisły i Górnej Odry
oraz Prezydiów Stałych Komisji ds. Udziału Społeczeństwa przy Radach.*

W spotkaniu - wg listy obecności stanowiącej załącznik nr 1 do niniejszego protokołu - wzięły udział osoby, które są członkami Rad Gospodarki Wodnej Regionów Wodnych: Małej Wisły i Górnej Odry oraz Prezydiów Stałych Komisji ds. Udziału Społeczeństwa przy Radach.

Obrady otworzył **Pan Stanisław Staniszewski** /Przewodniczący Rady GWRW Górnej Odry/, witając zaproszonych gości, jak również członków Rad GWRW Małej Wisły i Górnej Odry oraz Prezydium Komisji ds. Udziału Społeczeństwa. Porządek dnia wraz z protokołem z poprzedniego posiedzenia przyjęto jednogłośnie.

/Porządek dzienny Wspólnego Posiedzenia Rad GWRW Małej Wisły i Górnej Odry oraz Prezydiów Stałych Komisji ds. Udziału Społecznego stanowi załącznik nr 2 do niniejszego protokołu/.

Następnie **Pan mgr inż. Artur R. Wójcik** - Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gliwicach przedstawił informację na temat bieżącej działalności Zarządu.

Zbiornik Racibórz

Dyrektor poinformował o trwających wykupach ziem oraz podpisywaniu umów z mieszkańcami Nieboczów i Ligoty Tworkowskiej przenoszącymi się do „Nowych Nieboczów”. Wykupione zostało ponad 60% terenu pod budowę nowej wsi. Wstępnie przygotowany został projekt całej infrastruktury drogowej oraz technicznej. Dokonano wstępnego podziału działek. Obecnie podpisywane są umowy przedwstępne dla poszczególnych osób, które będą się przenosić do „Nowych Nieboczów”. Dyrektor wspominał o powołanym Komitecie, składającym się z przedstawicieli RZGW, Konsultanta, Gminy Lubomia oraz Stowarzyszenia na rzecz budowy nowej wsi Nieboczowy. Zadaniem Komitetu jest nadzorowanie poprawności przydzielenia poszczególnych miejsc (działek) osobom mającym zamieszkiwać „Nowe

Niebozowy”, jak też - w przypadkach problemowych, które mogą się pojawić przy tego typu transakcjach - doradzać czy rozstrzygać spory. Ponadto, do Międzynarodowego Panelu Ekspertów został przekazany gotowy projekt budowlany zbiornika Racibórz. Obecnie RZGW Gliwice oczekuje na wyniki pracy tego panelu. Przygotowywane są zagadnienia związane z przetargiem na projekty wykonawcze oraz z pozostałymi przetargami związanymi z wyłonieniem wykonawcy robót na zbiorniku Racibórz.

Kanał Gliwicki

W grudniu 2011 r. Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach odebrał większość projektów dla śluz Kanału Gliwickiego; obecnie oczekuje na projekt dla jednej śluzy. W styczniu 2012 r. RZGW powinien otrzymać końcowe projekty, które będą odpowiednio procedowały do przetargu na wyłonienie wykonawcy robót dla poszczególnych śluz na Kanale Gliwickim.

Plany związane z działaniami RZGW Gliwice

Dyrektor poinformował, o niskim budżecie na 2012 r. Wspomniał o wnioskach, jakie składane są na pieniądze z rezerwy celowej. Przyznane pieniądze zostaną przeznaczone na działania, które RZGW Gliwice musi wykonać w 2012 r. Poinformował, iż na początku br. doszło do podpisania sześciu umów z NFOŚiGW, które dotyczyły zagadnień wynikających z RDW. W najbliższym czasie będą ogłaszane przetargi na wykonanie tych opracowań. Ponadto, RZGW Gliwice ma ok. 10 umów (kontynuowanych w bieżącym roku), związanych z usuwaniem skutków powodzi.

Następnie **Pan mgr inż. Artur R. Wójcik** - Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gliwicach wręczył nominację Panu Bogdanowi Balawender na członka Rady GWRW Górnej Odry.

Głos zabrał **Pan Stanisław Staniszewski** /Przewodniczący Rady GWRW GO/, który wspomniał o trwających konsultacjach społecznych. Stwierdził, iż zostało niewiele czasu, aby wypowiedzieć się na temat konsultowanych dokumentów. Zaapelował do zabrania głosu w tych sprawach i zgłaszania swoich uwag.

Wspomniał o osiągnięciu, jakim było wydanie publikacji pn.: *„Zagadnienia ochrony przeciwpowodziowej - zapobiegania wystąpieniu strat i łagodzenia skutków działania żywiołu w relacji z zagadnieniami zagospodarowania przestrzennego oraz perspektyw (możliwości i zagrożenia) rozwoju żeglugi śródlądowej”*, w której zawarty został zbiór wykładów, prelekcji prezentowanych podczas spotkania, wyniki badań, a także wybór dokumentów i materiałów źródłowych/ z prośbą o jej dystrybucję.

Przewodniczący skierował podziękowania dla Sponsorów:
Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. w Katowicach,
AQUA S.A. Bielsko Biała oraz Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach,
za wsparcie finansowe, dzięki któremu została wydana publikacja zawierająca materiały
informacyjne z warsztatów (które odbyły się 18 października 2011 r. w Krakowie).

Następnie **Pan mgr inż. Artur R. Wójcik** - Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gliwicach, w imieniu: RZGW Gliwice, RZGW we Wrocławiu i RZGW w Krakowie, wręczył na ręce Przedstawicieli: AQUA S.A. - Pana dr Krzysztofa Filipka /Wiceprezesa AQUA S.A. Bielsko Biała/ oraz Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. Pana Andrzeja Siudego /Przewodniczącego Rady GWRW Małej Wisły; Przedstawiciela Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. w Katowicach/ podziękowanie za wkład finansowy, dzięki któremu w/w publikacja mogła ukazać się stosunkowo szybko.

Wystąpienie **Pana dr Krzysztofa Filipka** /członka Rady GWRW Małej Wisły; AQUA S.A. Bielsko-Biała/. Prelegent przedstawił prezentację pt.: **„Jak przygotować się do eksploatacji ujęć wód podziemnych?”**. Prelegent przedstawił ogólne informacje o wodach podziemnych, danych bilansowych oraz monitoringu jakościowym i ilościowym. Wspomniał o zagrożeniach dla stanu wód podziemnych, procedurach formalno-prawnych oraz praktycznych elementach ryzyka na poszczególnych etapach. W swoim podsumowaniu wskazał najistotniejsze problemy stwierdzając, iż:

- eksploatacja ujęcia jest najprostszym elementem z całości cyklu życia projektu;
- kompletne rozpoznanie formalno-prawne jest warunkiem koniecznym rozpoczęcia rozważań o eksploatacji ujęć;
- pełna analiza ryzyka powinna być elementem wstępnych prac studialnych;
- w planowaniu kosztów powinno się uwzględniać najbardziej pesymistyczne scenariusze;
- koszty nadzoru autorskiego (hydrogeologicznego) stanowią niewielką część możliwych korzyści (także unikniętych strat).

/Prezentacja stanowi załącznik nr 3 do niniejszego protokołu/.

Niniejsza prezentacja wzbudziła duże zainteresowanie wśród uczestników spotkania i stała się tematem gorącej dyskusji. Pani dr inż. Ewa Owczarek-Nowak /Sekretarz Rady GWRW MW; Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego/ poprosiła o prelegenta o wskazanie najistotniejszych problemów związanych z potencjalną eksploatacją wód podziemnych dla regionów wodnych Małej Wisły i Górnej Odry.

Zdaniem Pana dr Krzysztofa Filipka najistotniejsze problemy to:

- ✓ migracja zanieczyszczeń podziemnych;
- ✓ kwestie własnościowe i formalno-prawne (podatkowe);
- ✓ nadzór naukowo-badawczy na wstępnym etapie przygotowań;
- ✓ w planowaniu kosztów powinno się uwzględniać najbardziej pesymistyczne scenariusze.

Ponadto poruszono tematy związane m.in. z kwestią wydzieleni głównych zbiorników wód podziemnych oraz bilansu wodnego, jak również kwestią przygotowania analizy finansowej dla ujęć wód.

Wystąpienie **Pana dr inż. Franciszka Pisteloka** /członka Rady GWRW Małej Wisły; Polskie Towarzystwo Rybackie oddz. Śląsko-Małopolski w Gołyszu/. Prelegent przedstawił prezentację pt.: **„Jakość wody rzeki Przemszy”**. Prelegent omówił jednostkowe zużycie wody w zlewni Przemszy. Wspomniał o oczyszczaniu i przepustowości ścieków w zlewni. Poinformował o celu pracy, jakim było zdiagnozowanie sytuacji w zakresie gospodarki wodno - ściekowej w sektorze komunalnym w zlewni Przemszy w nawiązaniu do dostępnych danych; ponadto, dokonanie oceny wpływu podejmowanych i planowanych działań na jakość wód powierzchniowych o obciążenie zbiorników zaporowych ładunkiem związków biogenych. Omówił następujące tezy opracowania:

- gospodarka ściekami komunalnymi jest czynnikiem decydującym o jakości wód powierzchniowych w zlewni Przemszy oraz innych obszarów silnie zurbanizowanych w regionie,

- stosowane w II połowie XX wieku sposoby ochrony wód przed zanieczyszczeniem były nieskuteczne i nie dawały możliwości poprawy jakości wody w rzekach i potokach płynących przez te obszary,

- istnieje realna szansa poprawy jakości wód powierzchniowych po realizacji KPOŚK,

- realizacja programu KPOŚK w zlewni Przemszy pogorszy jakość wody na obszarach mniej zurbanizowanych; dotyczy to szczególnie zawartości w wodzie związków biogenych w zlewniach zbiorników zaporowych.

/Prezentacja stanowi załącznik nr 4 do niniejszego protokołu/.

Następnie **Pan Stanisław Staniszewski** /Przewodniczący Rady GWRW Górnej Odry/ zaproponował, aby zagadnienia omawiane na tym posiedzeniu stanowiły oddzielny temat na seminarium/warszatach. Stwierdził, iż zaproszenie na te spotkanie należałoby skierować m.in. do Prezesa Krajowej Izby Gospodarczej oraz do Pani prof. dr hab. inż. Czesławy Rosik-

Dulewskiej - Przewodniczącej Prezydium Komitetu Inżynierii Środowiska PAN z prośbą o wygłoszenie prelekcji.

W zastępstwie **Pana dr inż. Macieja Pilarczyka** /członka Rady GWRW Małej Wisły; Polska Akademia Nauk, Zakład Ichtiobiologii i Gospodarki Rybackiej/ prezentację pt.: **„Zanieczyszczenia z chowu i hodowli ryb, niewłaściwa gospodarka na stawach rybnych”** przedstawił **Pan dr Mirosław Kuczyński** /członek Rady GWRW Małej Wisły; Polska Akademia Nauk, Zakład Doświadczalny Gospodarki Stawowej w Gołyszach/. Prelegent przedstawił informację na temat źródeł zanieczyszczeń. Wspomniał o roli współczynnika pokarmowego (FCR) oraz technologiach akwakultury tj.:

- Marikultura;
- Śródlądowy chów i hodowla ryb łososiowatych;
- Ziemne stawy typu karpiego;
- RAS.

Omówił eliminację fosforu i azotu w stawach karpowych oraz losy materii organicznej w stawach typu karpiego. Przedstawił zagrożenia tj.:

- Zmiana sposobu użytkowania stawów
 - gatunki nie resuspendujące;
 - Nieuzasadniona intensyfikacja;
 - Skrajna ekstensyfikacja (sukcesja);
 - Ograniczenie areału zalanego.
- Zmiana sposobu gospodarowania
 - Zamiana produkcji stawowej na lądową;
 - Odstąpienie od produkcji, hurtowa sprzedaż ryb.

/Prezentacja stanowi załącznik nr 5 do niniejszego protokołu/.

Wystąpienie **Pana mgr inż. Jana Książka** /Zastępcy Przewodniczącego Prezydium Rady GWRW Małej Wisły; Starostwo Powiatowe w Olkuszu/. Prelegent przedstawił prezentację pt.: **„Istotny problem gospodarki wodnej: zanieczyszczenia pochodzące ze źródeł rolniczych - na przykładzie Powiatu Olkuskiego”**. Omówił formy użytkowania terenów powiatu olkuskiego oraz powierzchniowy podział powiatu na jednostki administracyjne. Wspomniał o osiągnięciu i utrzymaniu dobrego stanu wód podziemnych i powierzchniowych, stopniu skanalizowania gmin powiatu olkuskiego. Wspomniał o dyrektywie w sprawie ochrony wód podziemnych przed zanieczyszczeniem spowodowanym przez niektóre substancje niebezpieczne oraz dyrektywie w sprawie stosowania osadów ściekowych w rolnictwie. Ponadto w podsumowaniu stwierdzono, iż:

- gospodarka wodna wsi i rolnictwa tylko częściowo realizuje aktualne potrzeby gospodarcze, społeczne i środowiskowe obszarów wiejskich
- jakość wody w terenach zabudowanych wsi jest znacznie zróżnicowana.
- utrzymanie tej wody w pożądanej II-III klasie czystości wiąże się z koniecznością poprawy warunków przechowywania nawozów naturalnych w zagrodzie, a także równoważenia gospodarki wodno ściekowej wsi (wyposażania zwodociągowanych wsi w systemy kanalizacyjne i oczyszczalnie ścieków).
- istnieje pilna potrzeba odtworzenia spółek wodnych i aktywizacji ich działalności.
- niezbędna jest tu pomoc państwa, urzędów marszałkowskich (wojewódzkich zarządów melioracji urządzeń wodnych) i starostw.
- pilnie zwiększyć nakłady na odbudowę, rozbudowę i modernizację urządzeń wodno-melioracyjnych oraz na ich utrzymywanie co najmniej do kwoty 0,9-1,6 mld zł/rok.

/Prezentacja stanowi załącznik nr 6 do niniejszego protokołu/.

Wystąpienie **Pana mgr inż. Zbigniewa Gieleciaka** /członka Rady GWRW Małej Wisły; Regionalne Centrum Gospodarki Wodno-Ściekowej S.A. w Tychach/. Prelegent przedstawi prezentację pt.: **„ISTOTNE PROBLEMY GOSPODARKI WODNEJ - Zanieczyszczenia wód powierzchniowych: nieoczyszczone ścieki z gospodarstw domowych i terenów rekreacyjnych, zbyt duży ładunek zanieczyszczeń odprowadzanych do odbiorników z oczyszczalni ścieków komunalnych i przemysłowych oraz zanieczyszczenia wód podziemnych: niewłaściwe zagospodarowanie osadów ściekowych”**. Prelegent omówił cele dyrektywy ściekowej oraz główne jej wymogi. Przedstawił założenia KPOŚK z 2003 r. i jego aktualizacje. Wspomniał o strukturze wprowadzanych zanieczyszczeń do środowiska przez rozpoczęciem realizacji KPOŚK na przykładzie BZT5 w T/rok, usunięciu źródła zanieczyszczeń - modernizacji części mechanicznej i biologicznej oraz omówił zadania, jakie temu towarzyszą. Poinformował o efektach redukcji ładunku BZT5 wprowadzanego do środowiska przez oczyszczalnię w T/rok oraz redukcji ładunku miogenów. Prelegent przedstawił strukturę wprowadzanych zanieczyszczeń do środowiska po modernizacji oczyszczalni ścieków na przykładzie BZT5 w T/rok. Wspomniał o zwiększonym stopniu skanalizowania miast, uporządkowaniu gospodarki osadowej na oczyszczalni Urbanowice - Projekt Gospodarka Ściekowa w Tychach oraz skutkach tej inwestycji. Omówił potencjalne zalety osadów ściekowych, w których wyróżnił:

- alternatywne źródło azotu i fosforu (nawozu dla rolnictwa);
- źródło energii (kaloryczność wysuszonych osadów ściekowych wynosi 10-14 MJ/kg);

oraz wskazał zagrożenia:

- metale ciężkie i patogeny (bariera dla stosowania w rolnictwie i zagrożenia higieniczne).

Ponadto stwierdził, iż skład tychże osadów ściekowych jest odzwierciedleniem zlewni z której odprowadzane są ścieki komunalne. Zanieczyszczenia pojawiające się w zlewni, mogą mieć bardzo niekorzystny wpływ na możliwość stosowania osadów w rolnictwie czy też do rekultywacji.

Prelegent wskazał również problemy jakimi są:

- brak spójnej polityki w zakresie osadów ściekowych;
- ograniczone środki;
- problemy technologiczne przy wdrażanych projektach spalarni;
- brak zainteresowania branży energetycznej spalaniem osadów;
- problemy formalnoprawne – definicja biomasy, standardy emisji.

Wskazał działania, które są konieczne do osiągnięcia celów KPGO:

- konieczność opracowania Krajowego Programu Zagospodarowania Komunalnych Osadów Ściekowych;
- przyjęcie różnych strategii zagospodarowania osadów w zależności od wielkości aglomeracji;
- zapewnienie środków dla realizacji projektów z zakresu zagospodarowania osadów ściekowych;
- wsparcie dla termicznej przeróbki osadów poprzez zdefiniowanie osadów jako odnawialnego źródła energii (wsparcie poprzez np. zielone, czerwone certyfikaty);

oraz przedstawił cele dla miasta Tychów:

➤ do roku 2015

- osiągnięcie stopnia skanalizowania miasta na poziomie 98 % RLM poprzez kontynuowanie akcji podłączania mieszkańców do kanalizacji wybudowanej w ramach Projektu Gospodarka Ściekowa w Tychach oraz budowa kanalizacji w rejonach nieskanalizowanych;
- uporządkowanie sytuacji nieruchomości nie objętych aglomeracją: oczyszczalnie przydomowe i kontrola szczelności zbiorników bezodpływowych

➤ do roku 2020

- rozwiązanie ostatecznego zagospodarowania osadów.

/Prezentacja stanowi załącznik nr 7 do niniejszego protokołu/.

Pan Stanisław Staniszewski /Przewodniczący Rady GWRW Górnej Odry/ odniósł się do Wspólnej Uchwały Rad GWRW MW - nr 210 i GO - nr 204 w sprawie **planowanej budowy zbiornika przeciwpowodziowego Kotłarnia na rzece Bierawie**. Z uwagi na fakt, iż pewne

sformułowania zawarte w uchwale powinny zostać skorygowane, zaproponował, aby członkowie Rad GWRW MW i GO upoważnili Prezydium Rad MW i GO do zastosowania ostatecznych korekt. Zgodnie z zawartym rozdzielnikiem, Uchwała ta zostanie przekazana na ręce odpowiednich władz.

W związku z powyższym przystąpiono do głosowania jawnego. Niniejszą Uchwałę, przy dwóch głosach wstrzymujących się, przyjęto jednogłośnie.

/Wspólna Uchwała Rad GWRW MW - nr 210 i GO - nr 204 w sprawie planowanej budowy zbiornika przeciwpowodziowego Kotlarnia na rzece Bierawie stanowi załącznik nr 8 do niniejszego protokołu/.

Przewodniczący poinformował, iż termin kolejnego spotkania ustalono na dzień 21 lutego 2012 r. Miejsce spotkania zostanie ustalone w późniejszy terminie.

ZAKOŃCZENIE SPOTKANIA: 13⁵⁵

Protokół sporządziła
mgr KORNELIA OZÓG

FOTOSERWIS
z Posiedzenia Rad GWRW MW/GO

